

تأثیر ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

یزدان رضازاده^۱

مهرداد گلیجانی^{۲*}

الهه باقری گرمارودی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۲/۲۵

چکیده

واحدهای تجاری به جهت اینکه تحت حمایت های دولت قرار گیرند، تمایل زیادی دارند تا با دولت ارتباط نزدیک برقرار نمایند. ارتباط ذکر شده منافی از جمله تخفیفات مالیاتی و دسترسی راحت تر به اعتبارات را بدنبال خواهد داشت؛ بنابراین می توان عنوان کرد در نظام اقتصادی مبتنی بر روابط سیاسی، رابطه های سیاسی منبع مهم ارزش برای شرکتهای دارای روابط به شمار می آید. هدف تحقیق حاضر بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران است. به این منظور تعداد ۱۱۰ شرکت در طی دوره زمانی ۱۳۹۹-۱۳۹۲ از طریق روش سیستماتیک بعنوان نمونه تحقیق انتخاب گردید. روش تحقیق، توصیفی-همبستگی است. برای تخمین مدل رگرسیونی با داده های تابلویی و برای تجزیه و تحلیل از رگرسیون چندگانه به روش پانل-دیتا استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده های آماری از نرم افزار Eviews ۱۰ استفاده شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تأثیر مثبت و معناداری دارد.

واژگان کلیدی

ارتباطات سیاسی، عملکرد شرکت، دولت

۱- دانشجوی دکتری حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران. Rezazade.yazdan@gmail.com

۲- استادیار گروه حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران. m.goleyjani1@yahoo.com

۳- دانشجوی ارشد حسابداری، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران. elahe.bagheri75@gmail.com

۱- مقدمه

در ارکان اداره شرکتها، حضور و نفوذ مسئولان دولتی، موضوعی می باشد که میتواند با در نظر گرفتن وجود شواهد تجربی به عنوان امری روشن قلمداد شود. ارتباطات سیاسی می تواند از روش های مختلف میان دولت و شرکتها ایجاد گردد، من جمله از طریق حضور و نفوذ در ترکیب هیات مدیره، ساختار مالکیت، ارتباطات شبکه ای و تولید محصولات خاص (رضایی و سعادت، ۱۳۹۳). اگر از روش های برقراری ارتباط بین دولت و شرکتها صرف نظر کنیم، پیامدهایی که از این نوع ارتباطات برای شرکتها به وجود می آید، بیشترین اهمیت را دارد. وجود صاحبان سرمایه عمده و مالکیت بخش عظیمی از حقوق مالکانه شرکتها توسط آنها مخصوصا در کشورهایی که در حال توسعه هستند، یکی از با اهمیت ترین ویژگی های بازار سرمایه نوپا است. ایران نیز از این قاعده مستثناء نیست. حضور صاحبان سرمایه عمده، من جمله موسسات مالی و سازمانهای بزرگ دولتی در بازار سرمایه نشان دهنده این مطلب می باشد (رشیدیان و همکاران، ۱۳۹۳). به تازگی در سراسر جهان بحث هایی در مورد ارتباط میان کسب و کار و سیاست و همچنین برجسته شدن میزان ارتباطات سیاسی عنوان شده است. بخش اعظمی از مطالعات، ارتباطات سیاسی شرکت هارا مورد توجه قرار داده و به بررسی این پدیده بعلت وجود شواهد بین المللی در خصوص وجود روابط میان سیاستمداران و شرکتها پرداخته اند و به این نتیجه رسیده اند که در سراسر جهان، به خصوص در کشورهای با نظام حقوقی ضعیف، ارتباطات سیاسی شایع است. گلدمن (اوهمکاران ۲۰۰۹) و همچنین کوپر و همکاران (۲۰۱۰) در پیرامون این موضوع نشان دادند که در ایالات متحده نیز ارتباطات سیاسی فراگیر است. با توجه به نمونه ذکر شده در مطالعات اخیر می توان به این نتیجه رسید که ارتباطات سیاسی، فقط در انحصار چنین محیط هایی نیست. مطالعاتی که در شرکت های دارای ارتباطات سیاسی انجام شده است نشان می دهد که از دو جهت مثبت و منفی ارتباطات سیاسی می تواند شرکت را تحت تاثیر خود قرار دهد. برخی از مطالعات از یک طرف، به منافع زیاد آن اشاره کرده اند من جمله: ۱- دسترسی راحت تر و آسان تر به منابع مالی، نظیر بودجه هایی با شرایط مناسب و تسهیلات بانکی ۲- بالارفتن اعتماد به نفس در نظام حقوقی ۳- احتمال زیاد نجات از توقیف ۴- بهبود بخشیدن به عملکرد ۵- کاهش هزینه سرمایه و یا افزایش ارزش سهام، در راستای افزایش ارزش شرکت ۶- امتیاز در معامله از جمله اولویت قرار گرفتن در قراردادهای دولتی. از طرف دیگر، تأثیر منفی که می تواند ارتباطات سیاسی بر شرکتها داشته باشد در برخی مطالعات نشان داده است، من جمله: ۱- کیفیت پایین تر اطلاعات حسابداری ۲- انتخاب اعضای هیات مدیره و مدیران با صلاحیت ها و قابلیت پایین، کاهش ناکارآمدی و یا انگیزهای مدیریتی در نتیجه کاهش عملکرد شرکت ۳- افزایش هزینه بدهی. در مجموع چه به دلیل حضور افراد سیاسی در ارکان شرکت ها و یا از طریق نهادهای دولتی و مالکیت دولت به عنوان صاحبان سرمایه در این شرکت ها، ارتباطات سیاسی می تواند برای افزایش جذابیت های سرمایه گذاری شرایطی را فراهم نماید (محسنی، ۱۳۹۷)؛ بنابراین، مدیران می توانند با ارائه اطلاعات پیش بینی خود در رابطه با محیط اقتصادی آتی شرکت و نیز ارائه پیش بینی های سود مدیریت، باعث افزایش ارزش سهام و در نتیجه بالا رفتن موقعیت رقابتی شرکت در صنعت مربوط به خود در بازار سرمایه شوند (هیتزمن و همکاران، ۲۰۱۷). از این رو ما در این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که آیا ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد؟

1 Goldman

2 Cooper

3 Heitzman

۲- مبانی نظری و پیشینه تحقیق

ارتباطات سیاسی

سیاست یعنی کاربرد قدرت به منظور اعمال نفوذ بر فرآیند تصمیم گیری برای رسیدن به نتیجه، تشخیص و نهایتاً تطبیق دادن علایق رقابتی افراد در سازمان ها، روند و انجام تصمیم گیری ها برای هر گونه گروه است؛ از قبیل حکومت ها و کشورها، نهادهای سازمانی، دانشگاهی، دینی و دیگر نهادها. ارسطو سیاست را تضاد منابع و شیوه های مذاکره و ائتلاف و نفوذ متقابل افراد در سازمان می داند. نیروی موجود یا بالقوه برای رسیدن به نتیجه های مورد نظر (دادبه و پهلوانی، ۱۴۰۰). حال یک تعریف نسبتاً جامع را بیان می کنیم: «موریس دوورژه» استاد علم سیاست دانشگاه پاریس، هسته اصلی قلمروی سیاست را «قدرت» می داند. به عقیده «براتراند دوژونل» استاد جامعه شناسی دانشگاه پاریس و از صاحب نظران سیاسی مشهور، سیاست عبارت است از مطالعه قدرت و نفوذ. به نظر او هر کس که دیگری را وادار به انجام عملی کند و یا از انجام باز دارد، اعمال قدرت کرده است. سرانجام نتیجه ای که از این تعریف گرفته می شود این است که «علم سیاست عبارت است از بررسی تمام اشکال قدرت در جوامع انسانی» (حسین پور، ۱۳۹۹). داشتن ارتباطات سیاسی می تواند چندین مزیت برای شرکتها داشته باشد، از جمله اینکه شرکت هایی که دارای ارتباطات سیاسی هستند، ممکن است دسترسی آسان تری به منابع مالی داشته باشند. از این رو شرکت ها معمولاً اهرم مالی بالایی دارند. این شرکت ها همچنین می توانند از بانک های دولتی با شرایط مطلوب تری استقراض نمایند. مطالعاتی که قبلاً در تایلند، هندو چند کشور نوظهور صورت گرفته نشان داده که بانک های دولتی اغلب در معرض نفوذ سیاستمداران هستند.

از جمله نظریه هایی که در رابطه با ارتباطات سیاسی مطرح شده، نظریه گروه ذینفعان است. نظریه گروه ذینفعان، دیدگاهی را دنبال می کند که در آن یک صنعت با حضور گروه های ذینفع در حال انجام فعالیت است. این گروه های مختلف با دولت در خصوص حدود و نوع قانون لابی می کنند. برای نمونه، صنعت ممکن است تقاضای وضع قانون جهت حمایت خود در مقابل قیمت های رقابتی شرکت های خارجی یا در مقابل عملکرد شرکت ها و تخلفات آن در داخل داشته باشد و در مقابل مشتریان و مصرف کنندگان نیز گروه هایی را برای افزایش کیفیت و استانداردهای تولید محصول شکل دهند. البته ماهیت و محدوده قوانین مورد تقاضای آنها مختلف خواهد بود. در واقع نظریه گروه ذینفعان، قانون گذاری را به کالایی فرض می کند که برای آن عرضه و تقاضا وجود دارد. این کالا به آن ذینفعانی اختصاص خواهد یافت که از نظر سیاسی بتوانند دولت را جهت اعطای خواسته های خود متقاعد کنند. دیدگاه دیگری که در این زمینه مطرح شده، نظریه های مربوط به فرآیند سیاسی در اقتصاد است. بر مبنای این فرض است که افراد در فرآیند سیاسی، همانند افراد در بازار در جهت منافع خودشان عمل می کنند. طبق این نظریه، فرآیند سیاسی، رقابت بین افراد برای انتقال ثروت است. نظریه های اقتصادی فرآیند سیاسی، برانگیزه های افراد به منظور لابی جهت انتقال ثروت توجه دارند. طبق نظریه های اقتصادی، مجموعه قوانین و مقررات موجود نتیجه تعادل دو گروه دارای منافع متضاد می باشد، گروه اول، آنهایی که منفعی را دریافت می کنند و گروه دوم، کسانی که این منافع را فراهم می کنند. در حالت تعادل، دریافت کنندگان، هزینه هایی متحمل می شوند که هزینه نهایی آن درست برابر با منافع نهایی مورد انتظار آنها است و کسانی که این انتقال ثروت را فراهم می کنند، هزینه هایی را متحمل می شوند که هزینه نهایی آن درست برابر با کاهش نهایی مورد انتظار در انتقال ثروت می باشد (فتحی، ۱۳۹۷).

نظریه پردازان حسابداری اثباتی، بیان می کنند که هر چه پاداش مدیران وابستگی بیشتری به نتایج حسابداری داشته باشد و یا هر چه قراردادهای بدهی شرکت بیشتر باشد و شرکت از دید سیاسی مطرح تر باشد، ریسک مداخله دولت در آن بالاتر است و احتمال اینکه لابی کند بیشتر است. به طور کلی می توان گفت وجود ارتباطات سیاسی می تواند به دولت ها کمک کند تا برخی از سیاست های خود را از طریق شرکت ها به اجرا در آورند و از طرفی شرکت ها نیز به طرق مختلفی از این ارتباطات منتفع می شوند، از جمله اینکه شرکت هایی که دارای ارتباطات سیاسی هستند معمولاً شرایط بهتری را برای دریافت وام از بانک های دولتی دارند و به همین دلیل معمولاً دارای سطح بالای از اهرم مالی هستند (عقیلی نسب، ۱۴۰۰). نشانه های مدیریت سیاسی شرکت ها عبارتند، از وجود اعضای هیئت مدیره وابسته به دولت، مجلس و مانند این نهادهای سیاسی، یا وجود سهامدار عمده (دارای حداقل ده درصد سهام دارای حق رأی) دولتی و شبه دولتی. این متغیر با بررسی دقیق یادداشت های همراه صورت های مالی و گزارش هیئت مدیره به مجمع عمومی از طریق شناسایی مدیرعامل، اعضای هیئت مدیره، سهامداران عمده، اشخاص وابسته و اشخاص در تعامل با شرکت های نمونه به انحای گوناگون صورت پذیرفت. یکی دیگر از معیارهایی که در تحقیقات اخیر برای اندازه گیری ارتباط سیاسی مورد استفاده قرار گرفته است، معیار بدهی بلندمدت می باشد. مطالعات متعدد مانند (فان و همکاران، ۲۰۰۸ و فان و وانگ، ۲۰۰۶) نشان داده است که ارتباط سیاسی بیشتر شرکت ها باعث می شود تا فرصت دسترسی شرکت ها به منابع بلندمدت و کم هزینه تر فراهم شود و در نتیجه در شرکت های با ارتباط سیاسی بالاتر، نسبت بدهی های بلندمدت بیشتر گردد (لین و همکاران، ۲۰۱۵؛ به نقل از خاکپور، ۱۳۹۷).

عملکرد^۱

در این تحقیق، منظور از عملکرد، عملکرد مالی شرکت است که بر مبنای اطلاعات مندرج در صورتهای مالی به ویژه صورت سود و زیان مورد ارزیابی و قضاوت قرار می گیرد. تسوتسورا (۲۰۰۴) برای اندازه گیری عملکرد مالی از معیار نرخ بازده دارایی ها استفاده کرده است. این معیار میزان سود خالص را در مقابل دارایی های بکار رفته اندازه گیری می کند (تهرانی، ۱۳۸۴).

پیشینه تحقیق

سلطانی (۱۴۰۰)، پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی و سرمایه اجتماعی بر تمرکز مشتری، عملکرد نسبی شرکت» انجام داد. جامعه آماری تحقیق شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی بین سالهای ۱۳۹۸-۱۳۹۰ بودند. روش نمونه گیری حذف سیستماتیک بود. روش تحقیق توصیفی - همبستگی بود. یافته های به دست آمده حاکی از آن است که بین ارتباط سیاسی و تمرکز مشتری رابطه منفی و معنادار، اما بین سرمایه اجتماعی و تمرکز مشتری رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین، یافته ها نشان داد که بین ارتباطات سیاسی و عملکرد نسبی رابطه معناداری وجود ندارد.

خورشیدی (۱۳۹۹)، پژوهشی با عنوان «اثر تعدیلی ارتباطات سیاسی بر رابطه میان مالکیت دولتی و عملکرد شرکت ها» انجام داد. نتایج حاصل از تخمین الگوی پانل دیتا با استفاده از اطلاعات ۱۳۰ شرکت پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق

1- Fan

2- Fan & Wang

3- Lin

4 - Performance

بهادار تهران طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ نشان می‌دهد بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. هم چنین مالکیت دولتی بر عملکرد شرکت‌ها اثر مثبت و معنادار دارد. نهایتاً ارتباطات سیاسی بر رابطه میان مالکیت دولتی و عملکرد شرکت‌ها اثر تعدیلی دارد و میزان اثر مالکیت دولتی بر عملکرد شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

حسن زاده (۱۳۹۹)، پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه میان ارتباطات سیاسی، عملکرد و ارزش شرکت های عضو بورس اوراق بهادار» انجام داد. بدین منظور تعداد ۱۴۵ شرکت از شرکت های بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۷ ساله بین ساله های ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۸ انتخاب شده و با روش های آماری همبستگی و رگرسیون، فرضیات پژوهش مورد آزمون قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان دهنده این موضوع بود که میان ارتباط سیاسی و بازده دارایی های شرکت و عملکرد بازار سهام و ارزش بازار شرکت رابطه معنا داری وجود دارد.

ولی پور (۱۳۹۹)، پژوهشی با عنوان «بررسی تأثیر استراتژی شرکت بر رابطه بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» انجام داد. جامعه آماری تحقیق شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی بین سالهای ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ بودند. روش نمونه گیری حذف سیستماتیک بود. روش تحقیق توصیفی-همبستگی بود. نتایج نشان داد که ارتباطات سیاسی بر عملکرد تأثیر مثبت و معنی داری دارد اما استراتژی شرکت بر رابطه بین این دو تأثیری ندارد.

سوختانلو و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر ارتباطات سیاسی و کنترل داخلی بر ارزش و عملکرد شرکت، درصدد بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی، کنترل داخلی و ارزش عملکرد شرکت است. به این منظور اطلاعات مربوط به ۱۰۲ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ جمع آوری و با استفاده از نرم افزار آماری STATA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. روش پژوهش از نوع رگرسیون چند متغیره و داده های تابلویی می‌باشد. نتایج حاکی از آن است که ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تأثیر منفی معناداری دارد.

ره نورد و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی تحت عنوان ارتباطات سیاسی و عملکرد مالی که در بازه زمانی ۵ ساله از سال های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ قرار گرفته بود ۱۰۳ شرکت را از میان شرکتهای عضو بورس اوراق بهادار تهران انتخاب نمودند و سه فرضیه تدوین شده خود را از روش رگرسیون چندگانه مورد آزمون قرار دادند و از روش تحقیق توصیفی از نوع هم بستگی استفاده نمودند. نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه های فرعی تحقیق نشان دهنده آن است که رابطه منفی و معنی داری، میان ارتباطات سیاسی و نسبت بازده دارایی و همچنین میان ارتباط سیاسی شرکتها و نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و در نهایت میان ارتباطات سیاسی و عملکرد مالی شرکتها وجود دارد.

فایسال و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت در زمینه بازار در حال ظهور: اثر تعدیلگر افشای اطلاعات پایداری پرداختند. نمونه این مطالعه از ۸۸۸ شرکت سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار اندونزی (IDX) از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۷ تهیه شده است. برای تعیین اثر میانجی افشای پایداری از تحلیل مسیر و آزمون‌های سوبل استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد که ارتباطات سیاسی تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد شرکت دارد. علاوه بر این، افشای پایداری رابطه بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت را تعدیل می‌کند.

وانگ و همکاران (۲۰۱۷)، طی تحقیقی به بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر احتمال تقلب صورت های مالی در کشور چین پرداختند. بر اساس تحقیق صورت گرفته یافتند که هرچه توانایی مدیریت افزایش یابد گزارشگری متقالبانه نیز کاهش می‌یابد.

یابد و اینکه ارتباطات سیاسی در سازمان ها می تواند باعث تضعیف اثر توانایی مدیریت سازمان بر احتمال تقلب صورت های مالی شود. در نهایت باتوجه به شواهد به این نتیجه رسیدند که بصورت عمده در شرکت های غیردولتی، چنین روابطی مصداق دارد.

جدول ۱: خلاصه مطالعات انجام شده

نام محقق/سال نشر	شرحی مختصر
سلطانی (۱۴۰۰)	بین ارتباط سیاسی و تمرکز مشتری رابطه منفی و معنادار، اما بین سرمایه اجتماعی و تمرکز مشتری رابطه معناداری وجود ندارد
خورشیدی (۱۳۹۹)	بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد
حسن زاده (۱۳۹۹)	میان ارتباط سیاسی و بازده دارایی های شرکت و عملکرد بازار سهام و ارزش بازار شرکت رابطه معناداری وجود دارد.
ولی پور (۱۳۹۹)	ارتباطات سیاسی بر عملکرد تاثیر مثبت و معنی داری دارد اما استراتژی شرکت بر رابطه بین دو تاثیر ندارد.
سوختانلو و همکاران (۱۳۹۹)	ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تاثیر منفی معناداری دارد.
جعفری (۱۳۹۸)	ارتباطات سیاسی بر رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و عملکرد شرکت تاثیر معناداری داشته است.
بادآورنهندی و تقی زاده خانقاه (۱۳۹۷)	تأثیر مثبت بیشتر از حدی، ارتباطات سیاسی بر سرمایه گذاری می گذارد در حالیکه تأثیر منفی بر عملکرد شرکت می گذارد.
ره نورد و همکاران (۱۳۹۶)	رابطه منفی و معنیداری، میان ارتباطات سیاسی و نسبت بازده دارایی و همچنین میان ارتباط سیاسی شرکتها و نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و در نهایت میان ارتباطات سیاسی و عملکرد مالی شرکتها وجود دارد.
مالول و همکاران (۲۰۱۸)	ارتباط سیاسی شرکتها باعث بهبودبخشیدن به ارزش و عملکرد شرکت می شود
وانگ و همکاران (۲۰۱۷)	هرچه توانایی مدیریت افزایش یابد گزارشگری متقلبانة نیز کاهش می یابد

۳-روش شناسی تحقیق

روش تحقیق به لحاظ نوع تحقیق در زمره تحقیقات توصیفی-همبستگی (مدل رگرسیونی) و از نظر نوع هدف کاربردی است. جامعه آماری این تحقیق شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های (۱۳۹۹-۱۳۹۲) می باشد. حجم نمونه تحقیق بر اساس روش حذفی سیستماتیک بدست آمد.

جدول ۲: روند انتخاب حجم نمونه آماری تحقیق

کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۹	۶۲۲
شرکت هایی که بعد از سال ۱۳۹۲ در بورس پذیرفته شده اند	(۹۲)
شرکت هایی که طی دوره تحقیق در حالت تعلیق بوده و یا از بورس خارج شده اند	(۷۷)
شرکت هایی که سال مالی آنها به ۲۹ اسفند ختم نمی شود و یا تغییر سال مالی داده اند	(۹۸)
شرکت های واسطه گری مالی (سرمایه گذاری، هلدینگ، لیزینگ و بانک ها)	(۸۶)
شرکت هایی که در طول دوره موردنظر، سهام آن ها به طور فعال در بورس معامله نشده است	(۶۶)
شرکت هایی که صورت های مالی سال ۱۳۹۹ خود را در زمان انجام این تحقیق ارائه نداده بودند	(۶۵)
شرکت هایی که اطلاعات آن ها برای بدست آوردن برخی متغیرهای تحقیق کافی نبود	(۲۸)
کل نمونه آماری قابل آزمون با در نظر گرفتن پیش فرض ها	۱۱۰

پیش فرض ها به ترتیب اعمال شدند، بدین صورت که هر شرکتی که در پیش فرض اول قرار گرفته است، برای شمارش پیش فرض های بعدی لحاظ نگردیده است. در این تحقیق بعد از اعمال پیش فرض ها، ۱۱۰ شرکت باقی ماندند.

۴- فرضیه پژوهش

ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تأثیر معنادار دارد.

۵- متغیرها و مدل رگرسیونی تحقیق

با توجه به فرضیه مطرح شده، از مدل زیر که از تحقیق فایسال و همکاران (۲۰۲۱) اقتباس شده، استفاده شده است.

$$FP_{it} = \beta_0 + \beta_1 PC_{it} + \beta_2 SD_{it} + \beta_3 PC_{it} * SD_{it} + \beta_4 PROF_{it} + \beta_5 SIZE_{it} + \beta_6 SG_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \varepsilon_{it}$$

متغیر مستقل PC

ارتباطات سیاسی: منظور از ارتباطات سیاسی نفوذ دولت در واحدهای اقتصادی است که از طریق ارتباط شرکت ها با سیاستمداران و یا مالکیت دولتی صورت می پذیرد (بخت آور، ۱۳۹۷). در این پژوهش به پیروی از پژوهش های حبیب و محمد (۲۰۱۸) و احسان و همکاران (۲۰۱۷) از میزان مالکیت دولتی در شرکتها برای سنجش روابط سیاسی استفاده می شود. بدین صورت که اگر دولت در این شرکتها بیش از ۱۰ درصد سهامدار باشد نشان دهنده آن است که شرکت دارای ارتباطات سیاسی می باشد. از این رو اگر شرکت دارای سهامدار دولتی باشد به آن یک و در غیر این صورت به آن صفر اختصاص داده می شود.

متغیر وابسته FP

عملکرد مالی: عملکرد مالی شرکت، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار دارایی.

متغیرهای کنترلی:

PROF: بازده دارایی، سود به کل دارایی.

SG: نرخ رشد فروش، نسبت اختلاف فروش سال جاری و سال قبل به فروش سال قبل.

ZE: اندازه شرکت، لگاریتم کل دارایی.

LEV: اهرم مالی، نسبت بدهی به کل دارایی.

۱- شرکت های بیمه پس از اعمال پیش فرض های اول و دوم و سوم حذف شدند.

۶- ابزار گردآوری و روش تحلیل داده ها

کلیه اطلاعات مالی مورد استفاده در این تحقیق از صورت های مالی منتشر شده شرکت ها در نرم افزارهای ره آورد نوین و تدبیرپرداز بدست آمده است. اطلاعات جمع آوری شده در دو سطح مورد تجزیه تحلیل واقع شده است. با عنایت به نبود سری زمانی مناسب در زمینه مدل مورد مطالعه، از روش الگوهای ترکیبی برای برآورد ضرایب و آزمون فرضیه ها استفاده شده است. برای تخمین مدل های رگرسیونی با داده های تابلویی، ابتدا از روش تخمین حداقل مربعات معمولی (OLS) استفاده می شود؛ اما در صورت بروز موارد نقض فروض کلاسیک مدل رگرسیون خطی، از قبیل ناهمسانی واریانس یا خودهمبستگی بین اجزای اخلال مدل، به منظور اصلاح و برازش نهایی مدل، از الگوی "خود رگرسیونی مرتبه اول" $AR(1)$ و روش تخمین "حداقل مربعات تعمیم یافته" (GLS) استفاده خواهد شد. همچنین به منظور تشخیص خود همبستگی بین اجزای اخلال مدل رگرسیون، از آماره DW (دورین- واتسن) استفاده شده است.

۷- یافته های تحقیق

۷-۱- آمار توصیفی

در این بخش ابتدا شاخص های آمار توصیفی که شامل شاخص های مرکزی (ماکزیمم، مینیمم، میانگین) و شاخص های پراکندگی شامل واریانس و انحراف معیار و شاخص های چولگی و کشیدگی هستند، مورد بحث و بررسی قرار می گیرد که در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول ۳: آمار توصیفی متغیرهای تحقیق در شرکت های نمونه

متغیر	نماد	میانگین	میان	بیشترین	کمترین	انحراف معیار
عملکرد مالی	FP	۰,۲۳۴۹۷۶	۰,۲۰۴۱۷۱	۰,۹۰۱۷۸۸	۰,۰۰۳۵۵۴	۰,۱۵۸۳۵۶
ارتباطات سیاسی	PC	۰,۴۹۷۷۲۷	۰,۰۰۰۰۰۰	۱,۰۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰۰	۰,۵۰۰۲۷۹
بازده دارایی	PROF	۰,۱۹۰۹۰۹	۰,۰۰۰۰۰۰	۱,۰۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰۰	۰,۳۹۳۲۴۱
اندازه شرکت	SIZE	۰,۱۴۱۷۵۷	۰,۱۱۵۹۰۰	۰,۶۳۹۲۸۴	-۰,۵۱۵۲۸۶	۰,۱۵۱۸۷۳
رشد فروش	SG	۱۴,۵۱۳۷۱	۱۴,۴۱۶۳۹	۲۰,۳۰۷۲۲	۱۰,۵۳۲۹۵	۱,۵۳۵۷۲۴
اهرم مالی	LEV	۰,۰۳۷۵۲۸	۰,۱۵۶۴۱۱	۰,۹۶۴۷۹۸	-۳,۹۸۶۱۰۶	۰,۶۰۹۹۸۳

منبع: یافته های پژوهش (خروجی نرم افزار ایویوز)

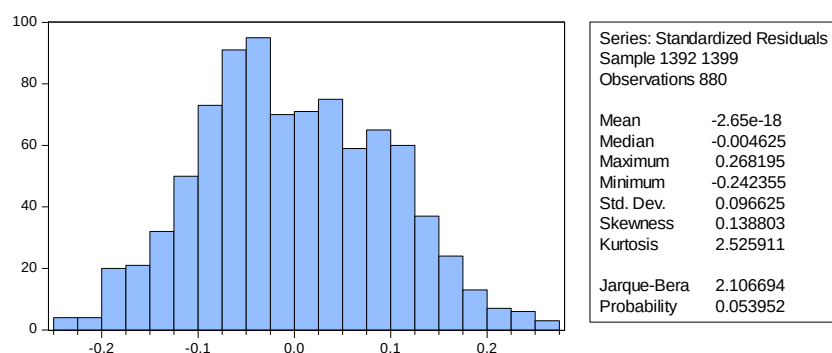
میانگین اصلی ترین و مورد استفاده ترین شاخص مرکزی است. مقدار میانگین دقیقاً در نقطه تعادل و مرکز ثقل داده ها قرار می گیرد. متغیرهایی دارای کیفیت مناسب می باشند که بین میانگین و میانه آن ها اختلاف چندانی وجود نداشته باشند.

۷-۲- آمار استنباطی

آمار استنباطی شامل روش هایی است که با استفاده از آنها، اطلاعات موجود در نمونه را به کل جامعه تعمیم می دهیم.

بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق

آزمون نرمالیتی باقیمانده های پژوهش به قرار زیر است که در آن با توجه به این که فرضیه صفر مبنی بر نرمال بودن توزیع خطاهای رگرسیون می باشد، آماره جارکو- برا نشان از نرمال بودن توزیع خطاهاست زیرا $Prob > 0.05$ می باشد.

شکل ۱: نرمال بودن جز خطا مدل اول

آزمون مانایی

نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد برای پسماند رگرسیون مدل به شرح زیر است:

جدول ۴: نتایج آزمون مانایی متغیرهای مدل

متغیرها	آزمون فیشر	سطح معنی داری	نتیجه
FP	۲۶۴/۹۱	۰/۰۲۰۶	مانا
PROF	۴۰۹/۰۴	۰/۰۰۰۰	مانا
SIZE	۳۲۲/۰۶	۰/۰۰۰۰	مانا
SG	۳۳۵/۲۳	۰/۰۰۰۰	مانا
LEV	۳۰۳/۶۶	۰/۰۰۰۲	مانا

یافته های پژوهش (خروجی نرم افزار ایویوز)

نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد برای پسماند رگرسیون نشان می دهد که سطح معناداری متغیرهای مدل کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین مانایی برای متغیرهای مدل بر اساس دو آزمون، فیشر و پسران و شین در سطح برقرار است و متغیرها فاقد ریشه واحد هست؛ بنابراین رگرسیون برآورد شده کاذب نیست.

آزمون خودهمبستگی

با استفاده از آزمون LM می توان به وجود خودهمبستگی بین متغیرها پی برد. با توجه به جدول (۵)، $0.05 < Prob$ است که نشان از عدم وجود خودهمبستگی در الگو می باشد.

جدول ۵: آزمون خودهمبستگی بروش گادفری (LM test)

آماره F	احتمال
مدل اول ۱/۹۳	۰/۴۵۸۲

منبع: یافته های پژوهش (خروجی نرم افزار ایویوز)

آزمون ناهمسانی واریانس

با توجه به تأثیر مهم ناهمسانی واریانس بر برآورد انحراف معیار ضرایب و همچنین مسئله استنباط آماری، لازم است قبل از پرداختن به هر گونه تخمین، در مورد وجود یا عدم وجود واریانس ناهمسانی تحقیق شود.

جدول ۶: آزمون ناهمسانی واریانس

آزمون	آماره t	احتمال
Breusch-Pagan LM	۱۰۲۴۶/۶	۰/۰۰۰۰
Pesaran scaled LM	۳۸/۸۲	۰/۰۰۰۰

مدل اول

منبع: یافته‌های پژوهش (خروجی نرم‌افزار ایویوز)

بررسی مقادیر آماره خی دو آزمون‌های انجام شده نشان می‌دهد، فرضیه صفر برابری واریانس رد می‌شود؛ لذا مشکل ناهمسانی واریانس در مدل مشهود است؛ بنابراین در برآورد مدل از آزمون GLS استفاده می‌گردد.

بررسی وجود هم خطی

در این پژوهش با استفاده از نرم افزار Eviews 10 وجود یا عدم وجود همخطی بررسی می‌شود که نتایج در جدول (۷) نشان داده شده است:

جدول ۷: بررسی وجود هم خطی

عامل متمرکز تورم واریانس (VIF)	متغیرهای تحقیق
۱/۶۹	PC
۱/۲۸	PROF
۱/۰۵	SIZE
۱/۰۵	SG
۱/۲۹	LEV

منبع: یافته‌های پژوهش (خروجی نرم‌افزار ایویوز)

چنانچه آماره VIF بزرگتر از ۱۰ باشد در آن صورت همخطی در مدل تحقیق وجود خواهد داشت. با توجه به نتایج بدست آمده از جدول (۷) متغیرهای تحقیق دارای هم خطی نمی باشد.

۸- برآورد مدل کلی

در این بخش برای بررسی و برآورد مدل کلی از تحلیل پنلی ۱ استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول (۸) ارائه شده است.

جدول ۸: آزمون تشخیص مدل (آزمون اثرات ثابت)

عنوان مدل	آماره F	احتمال	مقایسه با ۰,۰۵	نتیجه آزمون
مدل اول	۲۵/۲۱	۰/۰۰۰۰	کوچکتر	تایید فرض صفر - مدل ترکیبی

منبع: یافته‌های پژوهش (خروجی نرم‌افزار ایویوز)

مطابق با جدول (۸) سطح معنی داری آماره F برای مدل های رگرسیونی تحقیق از ۰,۰۵ کمتر می باشند. به این ترتیب می توان نتیجه گرفت فرض H۱ (مدل ترکیبی) تایید می شود.

پس از مشخص شدن اینکه عرض از مبدأ برای سال های مختلف یکسان نیست، باید روش استفاده در برآورد مدل (اثرات ثابت یا تصادفی) تعیین گردد که بدین منظور از آزمون هاسمن استفاده می گردد. نتایج این آزمون در جدول (۹) ارائه شده است.

جدول ۹: آزمون هاسمن

عنوان مدل	آماره χ^2	احتمال	نتیجه آزمون
مدل اول	۲۰/۰۲	۰/۰۰۰۰	رد فرض صفر- مدل ترکیبی با اثرات ثابت

یافته های پژوهش (خروجی نرم افزار ایویوز)

با توجه به آزمون هاسمن در جدول (۹) برازش مدل های رگرسیونی، این پژوهش با استفاده از تخمین مدل داده های ترکیبی به روش اثرات ثابت برای مدل مناسب خواهد بود.

۹- نتایج آزمون فرضیه تحقیق

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۶ که دلالت بر عدم وجود ناهمسانی واریانس در مدل است، نتیجه آزمون فرضیه در جدول ۱۰ ارائه شده است.

جدول ۱۰: نتیجه آزمون مدل

نام متغیر	مقدار ضریب	آماره t	سطح معنی داری
C	۰/۷۵	۱۰/۸۵	تأثیر گذار است ۰/۰۰۰۰
PC	۰/۰۰۸	۲/۱۹	تأثیر گذار است ۰/۰۲۵۵
PROF	-۰/۲۵	-۸/۱۷	تأثیر گذار است ۰/۰۰۰۰
SIZE	-۰/۰۲	-۶/۳۰	تأثیر گذار است ۰/۰۰۰۰
SG	۰/۰۲	۵/۹۷	تأثیر گذار است ۰/۰۰۰۰
LEV	-۰/۱۱	-۳/۲۶	تأثیر گذار است ۰/۰۰۱۱
ضریب تعیین	۰/۸۵	آماره F	۳۸/۸۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۸۳	معنی داری (P-Value)	۰/۰۰۰۰
		آماره دوربین واتسون	۱/۶۷

در خصوص فرضیه پژوهش، فرضیه صفر و فرضیه مقابل بصورت زیر می باشد:

H0: ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تأثیر معنادار ندارد.

H1: ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تأثیر معنادار دارد.

مطابق با جدول (۱۰) سطح معنی داری بین دو متغیر برابر با ۰/۰۰۸ می باشد که این مقدار کوچکتر از سطح معنی داری در نظر گرفته شده در پژوهش حاضر (۵٪) است همچنین قدرمطلق آماره تی که برابر ۲/۱۹ می باشد از ۱,۹۶ که معادل توزیع نرمال استاندارد ۰,۹۵ می باشد بزرگتر است؛ بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪، فرضیه صفر مبنی بر این که ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تاثیر معنادار ندارد، تایید نمی شود و فرضیه تایید می گردد.

۱۰- بحث و نتیجه گیری

نتایج بدست آمده از فرضیه پژوهش نشان می دهد که ارتباطات سیاسی بر عملکرد شرکت تاثیر مثبت و معنادار دارد. نتایج آزمون فرضیه اول بدین گونه تبیین می گردد که ارتباطات سیاسی سبب بهبود عملکرد شرکت می شود. تحقیقات گذشته نیز نشان داده بوند که واحدهای تجاری، به دلیل آنکه تحت حمایتهای دولت واقع شوند به ایجاد ارتباط نزدیک با دولت تمایل زیادی دارند. این ارتباط منافع بسیاری مانند دستیابی آسانتر به اعتبارات و تخفیفهای مالیاتی را به دنبال خواهد داشت؛ بنابراین می توان عنوان کرد، در نظام های اقتصادی که مبتنی بر روابط هستند، ارتباطات سیاسی یک منبع مهم و ارزشمند برای ارتقای سطح عملکرد شرکت های دارای این روابط بشمار می آید. نتایج آزمون فرضیه با یافته های پژوهشی مهرانی و همکاران (۱۳۹۹) و مهری و همکاران (۲۰۲۱) مطابقت داشته و پشتیبانی می شود.

۱۱- محدودیت ها و پیشنهادها

محدودیت های پژوهش به شرح زیر بوده است:

۱. شرایط سیاسی و اقتصادی کشور و نیز جو روانی حاکم بر بازار بورس اوراق بهادار تهران، از عواملی هستند که ممکن است بر متغیرهای این پژوهش اثر گذارند، اما در پژوهش حاضر کنترل نشده اند.
 ۲. این پژوهش متأثر از برخی عوامل کلان نظیر نرخ تورم، نرخ سود تسهیلات دریافتی و نرخ ارز می باشد که فرض شده اثر آن ها برای همه شرکت ها و مشاهدات یکسان است، در حالی که ممکن است چنین نباشد.
- در راستای یافته های تحقیق پیشنهادهای زیر مطرح می شود:

۱. سازمان بورس الزاماتی برای ارایه و نظارت بر گزارشگری ارتباطات سیاسی اعمال کند. این سازمان باید برای ارتقای شفافیت گزارشهای مالی، زمینه فعالیت تحلیلگران مالی را فراهم نماید.
۲. به مدیران شرکت ها پیشنهاد می شود که ابعاد مذکور را تقویت بخشیده؛ چراکه از طریق ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات، بهبود شرایط محیط کار و حقوق کارکنان، اهمیت به خواسته ها و نیازهای مشتریان، همسوسازی منافع شرکت با منافع جامعه، رفتار کسب و کار و... با اینکه ممکن است شرکت هزینه هایی را در این راستا متحمل شود اما در بلندمدت منافع رعایت این شاخص ها بیشتر از مخارج آن شده و همین امر باعث بهبود عملکرد، ارتقای بهره وری و کسب مزیت رقابتی می شود.

برای تحقیقات آتی پیشنهاد می شود، از مدل های دیگری برای اندازه گیری ارزش و عملکرد شرکت استفاده شده و این تحقیق تکرار شود. همچنین تاثیر ارتباطات سیاسی بر ورشکستگی شرکت ها مورد مطالعه قرار گیرد.

منابع

- ابراهیمی نسب، فرحناز. (۱۳۹۷). **بررسی تأثیر رشد شرکت بر رابطه بین کیفیت سود و عملکرد شرکت**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی باختر ایلام.
- احمدی، صابر. (۱۳۹۸). **تأثیر به کارگیری رویه های حسابداری مدیریت و روش های اندازه گیری عملکرد بر درک از عملکرد شرکت ها**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی تاکستان.
- آخوندی نیا، انسیه. (۱۳۹۶). **بررسی تأثیر مالکیت دولتی بر عملکرد شرکت (بررسی رابطه انحنایی)**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی شفق.
- آستانی نیار، ابراهیم. (۱۳۹۸). **بررسی تأثیر ویژگی های حاکمیت شرکتی و تاخیر در گزارشگری مالی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی نوین.
- بادآور نهندي، یونس و تقی زاده خانقاه، وحید. (۱۳۹۷). **تأثیر ارتباطات سیاسی بر سرمایه گذاری بیشتر از حد و عملکرد شرکت**. *بررسی های حسابداری و حسابرسی*، ۲۵(۲)، ۱۸-۱.
- بخت آور، زهرا. (۱۳۹۷). **بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر رابطه بین ارتباطات سیاسی و بیش سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی خزر.
- برزگر، قدرت الله و شیرازی، زهرا. (۱۴۰۰). **بررسی مقایسه ای وابستگی سیاسی، ابهام سیاسی و ارتباطات سیاسی هیات مدیره بر چسبندگی هزینه نیروی کار در شرکت های ایرانی**. *رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری*، ۵(۵۸).
- پاینده، حامد. (۱۳۹۹). **ارائه الگوی عملکرد پایداری شرکت ها با رویکرد مبتنی بر کیفیت افشای داوطلبانه**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت.
- تهرانی، رضا. (۱۳۸۴). **مدیریت مالی**. تهران: انتشارات نگاه دانش. چاپ سوم. (۴۴).
- جعفری جم، حسین و علی عسکری، فائزه و زارعی، حمید. (۱۳۹۸). **عملکرد مالی و ارزش شرکتها: نقش افشای اطلاعات پایداری**. *دانش حسابداری مالی*، ۶(۲)، ۲۴۲-۲۱۵.
- جعفری، علی. (۱۳۹۷). **بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی، معاملات با اشخاص وابسته و انتخاب حسابرس در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی حکیم جرجانی.
- جعفری، فاطمه. (۱۳۹۸). **تأثیر ارتباطات سیاسی بر رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه مازندران.
- حسن زاده، محمد. (۱۳۹۹). **بررسی رابطه میان ارتباطات سیاسی، عملکرد و ارزش شرکت های عضو بورس اوراق بهادار**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملارد.

- حسین پور، کامران. (۱۳۹۹). **بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی بر انعطاف پذیری مالی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی.
- خاکپور، مهدی. (۱۳۹۷). **بررسی تأثیر توانمندی مدیریت و ارتباطات سیاسی بر گزارشگری مالی متقلبان**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهریار.
- خورشیدی، مریم. (۱۳۹۹). **اثر تعدیلی ارتباطات سیاسی بر رابطه میان مالکیت دولتی و عملکرد شرکت ها**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه سمنان.
- دادبه، فاطمه و پهلوانی، علیرضا. (۱۴۰۰). **تأثیر حاکمیت شرکتی و ارتباطات سیاسی بر عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۴(۴۲)، ۸۳-۶۱.
- دادی زاده، معصومه. (۱۴۰۰). **بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر افشای گزارش پایداری با توجه به نقش کمیته ی حسابرسی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی مهر کرمان.
- دیلمی، ایمان. (۱۴۰۰). **بررسی اثر افشای اطلاعات پایداری شرکتی بر ریسک درماندگی مالی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی آمل.
- راهوی، محمد. (۱۳۹۹). **تبیین رابطه بین حضور بانوان در هیات مدیره و افشای اطلاعات پایداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی طبرستان.
- رشیدیان، مینا و پاک مرام، عسگر و بیک زاده، جعفر. (۱۳۹۳). **رابطه بین مالکیت دولتی و محافظه کاری شرطی حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پژوهش حسابداری، ۱۴(۱۴).
- رضایی، فرزین، ویسی حصار، ثریا. **اثر روابط سیاسی با دولت بر رابطه بین تمرکز مالکیت با کیفیت گزارشگری مالی و هزینه سهام عادی**. بررسی های حسابداری و حسابرسی، ۱۳۹۳؛ ۲۱(۴): ۴۴۹-۴۷۰. doi: 10.22059/acctgrev.2014.52903
- رضایی، زینب. (۱۴۰۱). **بررسی رابطه بین افشای پایداری و چسبندگی هزینه ها**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه الزهرا (س).
- ره نورد، راضیه و محسنی، عبدالرضا و لک، فضل الله. (۱۳۹۶). **رابطه بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. کنفرانس ملی تحقیقات علمی جهان در مدیریت، حسابداری، حقوق و علوم اجتماعی.
- زارع، ستار. (۱۳۹۷). **ارتباطات سیاسی، ساختار مالکیت و کیفیت حاکمیت شرکتی (مطالعه موردی: شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- زارعی، علیرضا و قاسمی، معصومه. (۱۳۹۵). **ویژگیهای کمیته حسابرسی و کیفیت صورتهای مالی**. سومین کنفرانس بین المللی مدیریت و حسابداری.

- زارعی، مژده. (۱۳۹۶). **بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی با دستکاری فعالیت های واقعی و اقلام تعهدی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- سلطانی، زهره. (۱۴۰۰). **بررسی رابطه بین ارتباطات سیاسی و سرمایه اجتماعی بر تمرکز مشتری، عملکرد نسبی شرکت**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه فردوسی مشهد.
- سوختانلو، فرشته و غفاری، محمدجواد و شیرزاد، علی. (۱۳۹۹). **تأثیر ارتباطات سیاسی و کنترل داخلی بر ارزش و عملکرد شرکت**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه غیر انتفاعی تابان.
- شاهین، آرش و صنایعی، علی و رضایی، محمدصادق (۱۳۹۳). **اندازه گیری کارایی برند بانک های خصوصی اصفهان بر مبنای رضایت و وفاداری مشتریان با استفاده از تحلیل پوششی داده ها**. مدیریت تولید و عملیات، ۵(۱).
- صمدی، رهبر. (۱۳۹۹). **بررسی تأثیر چابکی عملیاتی، شرکاء و مشتریان بر مزیت رقابتی و عملکرد سازمانی؛ (مورد مطالعه: شرکت های صنایع نساجی استان زنجان)**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی کار خرمدره.
- طاهری، مهدی. (۱۴۰۰). **تأثیر ارتباطات سیاسی بر رابطه بین نوع مالکیت و افشای منابع انسانی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پژوهش های پیشرفت و تعالی، ۴(۱).
- عقیلی نسب، سیدرضا. (۱۴۰۰). **تأثیر ارتباطات سیاسی بر تصمیمات مالی شرکت ها در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. چشم انداز حسابداری و مدیریت، ۴(۴۵)، ۸۴-۷۳.
- غفاری، کامران. (۱۳۹۸). **تأثیر ارتباطات سیاسی بر اظهارنظر حسابرسی و انتخاب حسابرس با تأکید بر بحران مالی و رکود تورمی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق.
- غلامی فرد، فریبا. (۱۳۹۸). **مطالعه تأثیر مدیریت ریسک بر عملکرد شرکت با نقش چابکی سازمانی و کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه رازی.
- غلامی، وحیده. (۱۳۹۸). **بررسی تأثیر ارتباطات سیاسی و اعتماد بیش از حد هیات مدیره بر ارزش نقدینگی شرکت ها**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی راهبرد شمال.
- فتحی، مریم. (۱۳۹۷). **بررسی ارتباطات سیاسی، هزینه های نمایندگی و کیفیت حسابرسی**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی حافظ.
- فیضی، مهدی و پورآقاجان، عباسعلی و نسل موسوی، سیدحسین. (۱۳۹۸). **تأثیر افشای داوطلبانه اطلاعات غیرمالی و عملکرد پایداری بر بهبود کیفیت حسابرسی**. دانش حسابرسی، ۱۹(۷۷).
- قاسمی، حکیمه. (۱۳۹۹). **بررسی رابطه بین کیفیت اطلاعات مالی و نقدشوندگی سهام با نقش تعدیل گری اندازه شرکت (شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران)**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی خرد.
- قدرتی، حسن و فیضی، سعید. (۱۳۹۴). **تأثیر حاکمیت شرکتی بر میزان مدیریت سود در بازار بورس اوراق بهادار تهران، نشریه دانش حسابرسی، سال چهارم، شماره ۵۸**.

- محسنی، عبدالرضا. (۱۳۹۷). ارتباطات سیاسی و هزینه سرمایه حقوق صاحبان سهام در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. **مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار**، (۳۴).
- مقیمی مفرد، الهام. (۱۳۹۶). **مدیریت دانش و نقش سرمایه اجتماعی در عملکرد شرکت های کوچک و متوسط**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت.
- میرشکارپور، فرزاد. (۱۳۹۹). **بررسی تاثیر چابکی بازاریابی بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی ظرفیت نوآوری در شرکت آسفالت طوس**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز تهران غرب.
- میرقادری، سمیرا. (۱۳۹۷). **توانایی مدیریتی ارتباطات سیاسی و گزارشگری مالی متقلبان**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه تهران.
- نصیری فر، هاشم. (۱۳۹۷). **ارتباطات سیاسی، ماکیت نهادی و همزمانی قیمت سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه تهران.
- نظری، فرهاد و سوری، ابودر و عیدی، حسین. (۱۳۹۴). **پیش بینی تعهد سازمانی معلمان تربیت بدنی استان کرمانشاه از طریق امنیت شغلی و مولفه های آن. مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی**، ۱۱(۲۱)، ۱۸۴-۱۷۵.
- نیک رفتار، طیه و طالبی، کامبیز و سعیدی، فاطمه. (۱۳۹۴). **بررسی رابطه نوآوری سازمانی و عملکرد با متغیر میانجی نوآوری بازاریابی (مطالعه موردی: کسب و کارهای کوچک و متوسط)**. **مدیریت بازرگانی**، ۷(۲).
- وزینی، مهدی. (۱۳۹۵). **بررسی تاثیر سرمایه گذاران نهادی بر ارتباط بین افشای پایداری و محتوای اطلاعاتی سود**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم.
- ولی پور، وحید. (۱۳۹۹). **بررسی تاثیر استراتژی شرکت بر رابطه بین ارتباطات سیاسی و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی یاسین.
- یکه فلاح، مریم. (۱۳۹۷). **تاثیر ارتباطات سیاسی بر ارزش شرکت**. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی بصیر.

Ahsan, H., Al-Hadi, A., Al-Yahyae, K., & Eulawi, B. (2017). Joint audit, political connections and cost of debt capital. **International Journal of Auditing**. Vol. 21, No. 3, pp. 249-270.

Aryankhesal, A., Tabatabaee, S., Kalhor, (2014), **Association of organizational climate and hospital performance in establishment of clinical governance in Tehran University of Medical Sciences**, Original Article JQUMS, Vol.18, No.5.

Berenson, Robert A., Rachel A. Burton, Megan McGrath, (2015), **Do accountable care organizations (ACOs) help or hinder primary care physicians' ability to deliver high-quality care?** journal homepage: www.elsevier.com/locate/hjdsi.

Boubakri, N., Guedhami, O., Mishra, D., Saffar, W. (2012). Political connections and the cost of equity capital. **Journal of Corporate Finance**, 18 (3): 541-559

Cooper, M.J., Gulen, H., and Ovtchinnikov, A.V. (2010). "Corporate political and contributions stock returns". **J. Financ.** 65, 687-724

- Dal Maso, L., Mazzi, F., Soscia, M., & Terzani, S. (2018). The moderating role of stakeholder management and societal characteristics in the relationship between corporate environmental and financial performance. **Journal of environmental management**, 218, 322-332.
- Faisal, F., Ridhasyah, R., & Haryanto, H. (2021). Political connections and firm performance in an emerging market context: the mediating effect of sustainability disclosure. **International Journal of Emerging Markets**.
- Goldman, E., Rocholl, J., and So, J. (2009). "Do politically connected boards affect firm value?". **The Review of Financial Studies**, 22, 2331–2360
- Habib, A., & Muhammadi, A. H. (2018). Political connections and audit report lag: Indonesian evidence. **International Journal of Accounting & Information Management**, Vol. 26, No. 1, pp.59-80.
- Hatane.s, (2015), Employee satisfaction and performance intervening variable, **Social and Behavioral Sciences** 211, pp619 – 628.
- Heitzman, S; Wasley, C; and J. Zimmerman, 2015, The joint effect of materiality thresholds and voluntary disclosure incentives on firm's disclosure decisions. **Journal of Accounting and Economics**, Vol. 49 1, pp. 109-132.
- Hussain N, Rigoni U, Cavezzali E. Does it pay to be sustainable? Looking inside the black box of the relationship between sustainability performance and financial performance. **Corporate Social Responsibility and Environmental Management**. 2018 Nov;25(6):1198-211.
- Maaloul, A., Chakroun, R., Yahyaoui, S. (2018). The effect of political connections on companies' performance and value: Evidence from Tunisian companies after the revolution. **Journal of Accounting in Emerging Economies**, 8 (2), 185-204.
- Oliveira.Lucia Barbosa de, Fernanda Flôres Roitman Aguiar da Silva, (2015), The Effects of High Performance Work Systems and Leader-Member Exchange Quality on Employee Engagement: Evidence from A Brazilian Non-Profit Organization, **Procedia Computer Science** 55, pp1023 – 1030.
- Wang, L. (2015). Protection or expropriation: Politically connected independent directors in China. **Journal of Banking & Finance**, 55, 92-106.

The effect of political connections on performance of companies admitted to the Tehran Stock Exchange

Yazdan Rezazade¹

Mehrdad Goleyjani^{*2}

Elahe Bagheri Garmarodi³

Abstract

In order to be supported by the government, business units have a strong desire to establish a close relationship with the government. The mentioned relationship will lead to benefits such as tax discounts and easier access to credits. Therefore, it can be said that in the economic system based on political relations, political relations are an important source of value for companies with relations. The purpose of this research is to examine the effect of political communication on the performance of companies listed in the Tehran Stock Exchange. For this purpose, 110 companies were selected as the sample size of the research during the period of 1392-1399 through a systematic method. The research method is descriptive-correlation. To estimate Regression model with panel data and multiple regression using panel-data method is used for analysis. 10Eviews software was used for statistical data analysis. The results of the research showed that political communication has a positive and significant effect on the performance of the company.

Keywords

political communication, company performance, sustainability information disclosure.

1-PhD Student, Accounting Department, Tonekabon branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran. Rezazade.yazdan@gmail.com

2-Assistant Professor of Accounting Department, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran. m.goleyjani1@yahoo.com

3- MA, Accounting Department, Tonekabon branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran. elahe.bagheri75@gmail.com
